

KÖTELEZŐ HÍD

A Spanyolnátha művészeti folyóirat pályázata

A Spanyolnátha művészeti folyóirat a kiadója révén 2006-tól aktív szerepet játszik Hernádkak község kulturális és művészeti életében. A kiadó, a Példa Képfőiskola hernádkaki székhellyel működik. Olyan projekteket szervez a faluban, melyek a közösségfejlesztés, a társadalmi nyilvánosság megteremtésére való törekvéseken túl művészi megfogalmazások, ötletek, akciók, események szervezésével, nyilvánossá tételével kívánja a helyi kulturális közvéleményt formálni. A térségre jellemző társadalmi, gazdasági negatívumok sajnos sokszorosán kihatnak olyan kulturális területekre, mint a közművelődés, a kulturális értékmegőrzés, megújítás és továbbítás általános kérdései is. A hátrányos helyzetű község problémái, a mindennapi életvitel biztonságát megteremtő intézkedések, az ezek fedezetét biztosító önkormányzati tevékenység mellett civil segítség nélkül még alapszinten sem valósulhat meg kulturális cél. A falusi közösség motivációjának hiánya, a kisebbség többségi társadalomba való illeszkedésének nehézségei, a szükségletek létfenntartásra való korlátozottsága a térségben általános jelenségek. Ugyanakkor éppen a művészi akciók, a hagyományostól eltérő, formabontó, akár megdöbbentő előadások azok, amelyekkel egy ilyen közösségben „manipulálni”, szemléletet formálni lehet.

A Spanyolnátha művészeti folyóirat 2008-ban alapította Önök kérték című tájművészeti projektjét, mely a lap aktuális számaihoz kötődő kéziratos- és képi kiállítások rendezését, performanszokat ötvözi. Mivel a folyóirat kizárólag online felületen jelenik meg, a tárgyiasult közölt anyag egy napos felépítéstől bontásig terjedő bemutatása rendkívül érdekes művészi akciót eredményez. Szintén a Spanyolnáthához köthető az a csapat, amely performanszaival, akcióival, hangköltészettel kombinált felolvasószínház jellegű bemutatóival ezeken a kiállításokon, vagy épp más lapszám-bemutatókon megjelenik. Az SPN Krú tagjai: Vass Tibor, Székelyhidi Zsolt, Berka Attila, Puskás Balázs egyrészt szöveg-, másrészt installáció- ill. objekt-, harmadrészt zene-központú formavilága az adott témának megfelelően súlyozódik egyik vagy másik kifejezőmód irányába, ahol is a beépített mozgáselemek, gesztusok mintegy többletként erősítik a szövegi, zenei alapot.

Az Én kis falum pályázati kiírásra benyújtott KÖTELEZŐ HÍD a település közvéleményét aktuálisan foglalkoztató két kérdéskör köré szerveződik: az állandó, időnként felerősödő árvíz, és Hernádkak község Belegrád nevű településrészének megközelítését lehetővé tevő híd problematikája. Az SPN Krú tervezett akciója a víz, a híd, a két településrész elválasztása, összekötése, a kapcsolódás, egybetartozás, a függés kérdéseit boncolgatja. Az egybetartozó településrészeket csak igen nagy kerülővel, a veszélyeket rejtő főútvonalon lehet megközelíteni. A víz nem választóvonal, a híd nem összekötő tárgy, az út nem a megközelítés

eszköze. Az ellentmondásokat az akció, a performansz kívánja feltárni, s reményeink szerint művészi feleletet, „megoldást” is talál rá. Az akció hívószavai kifejezik azt az ambivalens állapotot, amelyben a település létezik. A települést körbevevő gát egy újabb kibontandó kifejezés lehet, hisz léteznek virtuális gátak. A folyópartot tarkító homokzsákok az árnyékbokszolás vízióját is elénk vetítik. Láthatjuk, hogy azon szavak (víz, vízió, híd, gát), amelyek a főbb irányokat alkotják, egymásra építhetők, egymásból kibonthatók, s mindezekon ívelhet át a híd, mely értelmezésünkben maga a művészi akció.

Az akció megszervezésére ideális időpont 2009 telén adódik, amikor a Spanyolnátha téli lapszámát mutatjuk be. Ekkor rendezzük az 5. Önök kerték Spanyolnátha Kertfesztivált. Ez alkalomból nem csak a lapot kiadó alapítvány székhelyének kertje lesz a kiállítótér, hanem a falu, a folyópart is. A KÖTELEZŐ HÍD projektre az SPN KRÚ kiegészül budapesti és győri művészekkel, valamint a Spanyolnátha tehetséggondozó műhelyének tagjaival (akik főleg land art alkotásokat készítenek), így közösen hívják fel a figyelmet a projekt által boncolgatni kívánt problémákra.

Projektleírás

A projekt neve: KÖTELEZŐ HÍD

A megvalósulás helye: Hernádkak község, a Hernád folyó két partja, a folyóközi sziget.

A megvalósulás ideje: 2009. december 12-22-ig

Projektkció: 2009. december 13.

Alkotók: SPN KRÚ (Vass Tibor, Székelyhidi Zsolt, Berka Attila, Puskás Balázs), Szalai Zsolt, Sütő Csaba András, Zsávolya Zoltán, Kárpáthegyi István.

A projekt tartalma

A KÖTELEZŐ HÍD a folyó két partja közt kifeszített, hegymászókötél erősségű bálzsinorra függesztett műalkotások hídja, mely a két part közti távolság áthidalását a művészet határokát, akadályokat nem ismerő erejével kívánja megoldani. A két part között két csapágyon futó ékszíjtárcsa felszerelésével lehet elérni, hogy az ellenkező oldalon állók magukhoz tekerceseljék az egyes alkotásokat, így bármely oldalon is áll a néző, előbb-utóbb mindegyik alkotás eljut hozzá. Mindenki önkezeléssel építhet hidat: a csiga segítségével a folyó felett folyamatosan mozgathatók a kifüggesztett alkotások, melyek sorsára a természeti környezet és az emberi döntések szélsőségei hatnak ezután. A két parton állványra szerelt és rögzített hídfőállásként felfogható szerkezet tartja a kötelet, melyet mindkét irányba tetszőlegesen sebességgel lehet forgatni. Az állványzat fából készül, a tárcsa vastengelyre rögzített.

A kifüggesztett műalkotások a Spanyolnátha művészeti folyóirat aktuális lapszámának eredeti alkotásai, valamint *kötelező* irodalmi művek könyvborítói, ill. azokra utaló művek.

A projektszervezők nem mehetnek el a tény mellett, hogy az akció Luca napkor kezdődik. Ólomöntés helyett azonban a vizet öntenek, hisz jellemző módon a Hernád ebben az időszakban még nincs befagyva, így a két part közti kapcsolat kizárólag a két oldalon felszerelt és forgatott kötél által valósul meg. Ugyanakkor a kiszemelt partszakasz egyik előnye, hogy sekély vízben egy sziget képződött, mely az eltelt időszak alatt, az évtizedes hordalék-építő folyómunkának köszönhetően remek helyszíne a program akció-performanszának. A tehén-itatóként használatos képződmény és a sziget fölött folyamatosan mozgatható kötél sikeresen hívhatja elő a híd képzetét, szimbolikusan mindkét irányból átjárható, hiszen „áttekerhetünk” egyik oldalról a másikra.

A szigeten a kibővített SPN Krú szövegszobrokat farag, zenei akció-performanszt épít, ezzel is megerősítve a KÖTELEZŐ HIDAT.

Az előkészítésben partnerünk az önkormányzat, aki a terület rendelkezésre bocsátásán túl szakemberekkel is segíti a munkát, előtte a tehén-itatóhoz vezető utat elkorja, megtisztítja, a közvetlen partszakaszt kitakarítja.

A projekt-előkészítés december 12-én történik, az akció 13-án veszi kezdetét. Ezután 10 napig a település lakói számára fennáll az „áttekerés” lehetősége, vagyis ugyan bicikli nélkül, de az installáció, ill. a műalkotások segítségével közvetlen kapcsolatuk lehet a túlsó parttal, az odaát élőkkel: szabadon áttekerhetnek.

Hernádkak, 2009. július 31.

Vass Tibor
főszerkesztő